

خبر

در پی تشدید درگیری ها روی داد

شهادت ۴ فلسطینی در مسجدالاقصی

● در درگیری روز جمعه در مسجدالاقصی سه جوان فلسطینی با شلیک پلیس اسرائیل و همچنین یک فلسطینی دیگر در درگیری با ارتش این رژیم در بیت‌لحم به شهادت رسیدند. به گزارش ایسنا به نقل از شبکه خبری اسکای‌نیوز عربی، پلیس رژیم صهیونیستی پس از این تیراندازی ورودی‌های مسجدالاقصی را به روی نمازگزاران بست و مانع از برگزاری نماز جمعه در داخل صحن‌های این مسجد شد.

در همین حال پلیس اسرائیل نیز تأیید کرد که دو نفر از نیروهایش در عملیات روز گذشته در مسجدالاقصی کشته شدند. بنیامین نتانیاهو، نخست‌ وزیر اسرائیل، دراین‌باره گفت: پس از رازینی‌هایی که در پی عملیات روز جمعه در «اورشلیم» (قدس) با مسئولان امنیتی داشتیم، تصمیم گرفتیم ورودی‌های مسجدالاقصی امروز به دلایل امنیتی مسدود شوند.

«محمود عباس» رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین، در گفت‌وگو با نتانیاهو در ادامه مواضع سازشکارانه خود در قبال تل‌آویو، این عملیات استشهادهی قدس اشغالی را محکوم کرد. او همچنین خواستار بازگشایی مسجدالاقصی شد و نسبت به پیامدهای صدور دستور بسته‌شدن این مسجد، هشدار داد.

رسانه‌های اسرائیلی مدعی هستند تیراندازی پس از اقدام جوانان فلسطینی برای حمله با سلاح سرد به نیروهای صهیونیست آغاز شده است. از سوی دیگر در درگیری‌های روز جمعه فلسطینی‌ها با ارتش رژیم صهیونیستی در اردوگاه الدیשה در بیت‌لحم، یک فلسطینی دیگر به شهادت رسید. جنبش حماس در واکنش به این سخن‌گلود آردان، وزیر امنیت داخلی اسرائیل، که مدعی شده این عملیات فلسطینی‌ها در شهر قدس «بسیار خطرناک بوده و از خطوط قرمز عبور کرده»، اعلام کرد این عملیات پاسخی طبیعی به توریسم اسرائیلی و هتک حرمت مسجدالاقصی به وسیله آنها و نیز تأکید بر استمرار انتفاضه فلسطینی‌ها و وحدت آنها در حمایت از مقاومت است.

از سوی دیگر، شبکه خبری اسکای‌نیوز عربی اعلام کرد مسئولان اسرائیلی، محمد حسین، مفتی شهر قدس، را در منطقه باب‌الاسباط این شهر بازداشت کردند. پیش‌تر محمد حسین در پی بسته‌شدن درهای ورودی مسجدالاقصی از سوی پلیس رژیم صهیونیستی که برای اولین‌بار در ۵۰ سال گذشته انجام شد، از نمازگزاران فلسطینی خواسته بود خود را به پشت درهای ورودی این مسجد رسانده و نماز را همان‌جا ادا کنند.

طرح تحریم روسیه یک گام تا اجرا

● مذاکره‌کنندگان کنگره آمریکا اعلام کردند در روند حل اختلافات درباره طرح متوقف‌شده در مورد تحریم روسیه پیشرفت داشته‌اند و ممکن است که این طرح به‌زودی تصویب شود. به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری رویترز، سناتور باب کورکر، رئیس جمهوری‌خواهان در کمیته روابط خارجی سنا و یکی از طراحان طرح تحریم روسیه، به خبرنگاران اعلام کرد: فکر می‌کنم مجلس نمایندگان آمریکا بتواند این طرح را تصویب کند.

او ادامه داد: انتظار می‌رود مجلس نمایندگان تغییراتی را در طرح اعمال کند اما این تغییرات به گونه‌ای نباشد که تصویر کلی طرح را تغییر دهد و شرکت‌های انرژی را مورد هدف قرار دهد. این انتظار وجود دارد که دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، همچنان موضع سرسختانه‌ای در قبال مسکو اتخاذ کرده باشد. البته چند روز گذشته به گفته دو دستیار کنگره، یک مقام ارشد وزارت خزانه‌داری با مسئولان ارشد مجلس نمایندگان و دستیاران کمیته‌های کلیدی دیدار و درباره تغییر یک بخش مهم طرح سن راینزی کرده است. این طرح که ماه گذشته با ۹۸ رأی موافق در سنا به تصویب رسید، اکنون برای بررسی به مجلس نمایندگان رفته اما آنجا به دلیل یک نقض آیین‌نامه‌ای با مشکل مواجه شده است.

در صورت تصویب طرح تحریمی علیه روسیه، این طرح منجر به افزایش تحریم‌های کنونی روسیه در حوزه انرژی، بانکداری و دفاعی و به علاوه وضع تحریم‌های جدید در صنعت معدن، فلزات و راه‌آهن به بهانه دخالت روسیه در اوکراین و سوریه و ادعای واشنگتن مبنی بر مداخله مسکو در انتخابات ۲۰۱۶ آمریکا، خواهد شد.
با این حال دستیاران خواهان کنگره از هر دو حزب در محافل غیرعلنی نسبت به تغییراتی که طرح جدید در لحن تحریم‌های پیشین ایجاد می‌کند، ابراز نگرانی و اذعان کرده‌اند این ادبیات کمی مبهم است و برخی قانون‌گذاران نمی‌دانند آیا ضربه‌زدن به شرکت‌ها در حوزه انرژی برای مجازات روسیه ضروری هست یا نه؛ تحریم‌های قبلی، شرکت‌های آمریکایی را از مشارکت در سرمایه‌گذاری‌های توسعه نفتی در خاک روسیه منع می‌کردند اما طرح جدید خواستار توسعه این ممنوعیت به مشارکت در هر پروژه تولید نفتی و در تمامی موقعیت‌هایی است که یک شرکت انرژی روسیه در آن دخیل است.

هادی آذری: به نظر حاشیه‌های اتهام مداخله روس‌ها در انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا برای دونالد ترامپ تمامی ندارد. در آخرین تحول، «برد شرم‌ن»، نماینده دموکرات مجلس نمایندگان آمریکا، طرحی را برای استیضاح ترامپ به اتهام مانع‌تراشی در مسیر تحقیقات درباره مداخله روسیه در انتخابات ریاست‌جمهوری پیشین ایالات متحده ارائه کرده است. دونالد ترامپ که در زمان اعلام این خبر در فرانسه به سر می‌برد، تاکنون شخصا به این مسئله واکنش نشان نداده است اما کاخ سفید این اقدام را «بدترین بازی سیاسی» خوانده است. «سارا سندرز»، سخنگوی کاخ سفید، در واکنش به این طرح، آن را اقدامی بسیار مسخره و یک بازی سیاسی در بدترین شکل ممکن خوانده است. در حالی که ترامپ به خاطر افشاکری اخیر در مورد دیدار پسرش با یک وکیل روسی در جریان انتخابات بیش‌ازپیش زیر ضرب قرار گرفته است اما با توجه به اینکه جمهوری‌خواهان اکثریت را در سنا و مجلس نمایندگان به دست دارند، به نظر نمی‌رسد که طرح استیضاح ترامپ حداقل در کوتاه‌مدت راه به جایی ببرد.

شروع ماجرا
ماجرأ از آنجایی شروع شد که مایکل فلین، مشاور امنیت ملی ترامپ، به خاطر مذاکراتش با سفیر روسیه درباره کاهش تحریم‌های این کشور، از سمت خود استعفا داد. در آن زمان، جیمز کومی، ریاست افبی‌آی را برعهده داشت و فلین را در کانون تحقیق و تفحص افبی‌آی قرار داد. اما کومی نیز اندکی بعد از سوی دونالد ترامپ از سمت خود کنار گذاشته شد تا این قضیه ابعاد پیچیده‌تری به خود بگیرد. دونالد ترامپ علف اخراج کومی را اهمال‌کاری او در قضیه ایمیل‌های هیلاری کلینتون عنوان می‌کند اما کومی نظر دیگری دارد. او تن ندادن به خواست ترامپ برای مسکوت‌داشتن بازجویی از فلین را دلیل اخراجش از افبی‌آی می‌داند. دموکرات‌ها نیز هم‌صدا با کومی بر این باورند دلیل اصلی اخراج کومی، اصرار او به ادامه تحقیقات درباره اتهام تعاملات سری ستاد انتخاباتی ترامپ با روسیه بوده است.

داماد و پسر دردسار
البته قضیه به اینجا ختم نمی‌شود. در هفته‌های اخیر پای پسر و داماد ترامپ نیز به قضیه مداخله احتمالی روس‌ها در انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا باز شده است. گفته می‌شود جرد کوشنر، داماد ترامپ، در ماه دسامبر سال گذشته، با سرگئی کیسلیاک، سفیر روسیه در آمریکا و همچنین یک بانکدار روسی دیدارهایی داشته باشد اما به نظر حداقل عزم کنگره را برای تشدید تحریم‌ها علیه روسیه جزم کرده است.

دیدارهای ماه دسامبر خود با کیسلیاک و گورف را از فرم‌های امنیتی حذف کرد هرچند وکیل او این قضیه را یک اشتباه محض خوانده است. او اخیرا دونالد ترامپ جونیور، پسر ترامپ نیز با انتشار ایمیل‌هایی، دیدار با یک وکیل روسی را تأیید کرده است. این وکیل روسی مدعی شده بود که اطلاعات و اسنادی را در اختیار دارد که می‌تواند به کمین کلینتون ضربه بزند؛ اطلاعاتی که طبق این ایمیل‌ها از سوی دولت روسیه ارائه شده‌اند. این دیدار در ماه ژوئن سال ۲۰۱۶ در برج ترامپ در نیویورک صورت گرفته است یعنی فقط دو هفته بعد از آنکه آقای ترامپ به‌عنوان نامزد نهایی حزب جمهوری‌خواه در انتخابات برگزیده شد. البته کوشنر و پل مانفورت، رئیس ستاد تبلیغاتی ترامپ، نیز دونالد ترامپ جونیور را در این دیدار همراهی می‌کردند. طبق اعلام پسر ترامپ، در این دیدار، ناتالیا ولسنتسکایا، وکیل روسی، مدعی شده اطلاعاتی در اختیار دارد مبنی بر اینکه افرادی مرتبط با روسیه به کمیته ملی حزب دموکرات کمک مالی و از خانم کلینتون حمایت می‌کنند. البته دیگر حاضران در این دیدار یعنی جرد کوشنر و پل مانفورت تاکنون واکنشی به این مسئله نشان نداده‌اند. شرم‌ن طرح خود را یک روز بعد از آن ارائه کرد که پسر ترامپ، دیدار خود با وکیل روسی را در دوران فعالیت انتخاباتی پدرش تأیید کرد. آقای شرم‌ن در بیانیه خود، این دیدار را نشانه اشتیاق کمین ترامپ برای کمک‌گرفتن از روس‌ها عنوان کرده است. هرچند شاید این دیدار تأثیر چندانی بر مسئله استیضاح ترامپ نداشته باشد اما به نظر حداقل عزم کنگره را برای تشدید تحریم‌ها علیه روسیه جزم کرده است.

جهان

یک نماینده دموکرات طرح استیضاح رئیس‌جمهوری آمریکا را کلید زد

ترامپ، در مسیر استیضاح

دیدارهای ماه دسامبر خود با کیسلیاک و گورف را از فرم‌های امنیتی حذف کرد هرچند وکیل او این قضیه را یک اشتباه محض خوانده است. او اخیرا دونالد ترامپ جونیور، پسر ترامپ نیز با انتشار ایمیل‌هایی، دیدار با یک وکیل روسی را تأیید کرده است. این وکیل روسی مدعی شده بود که اطلاعات و اسنادی را در اختیار دارد که می‌تواند به کمین کلینتون ضربه بزند؛ اطلاعاتی که طبق این ایمیل‌ها از سوی دولت روسیه ارائه شده‌اند. این دیدار در ماه ژوئن سال ۲۰۱۶ در برج ترامپ در نیویورک صورت گرفته است یعنی فقط دو هفته بعد از آنکه آقای ترامپ به‌عنوان نامزد نهایی حزب جمهوری‌خواه در انتخابات برگزیده شد. البته کوشنر و پل مانفورت، رئیس ستاد تبلیغاتی ترامپ، نیز دونالد ترامپ جونیور را در این دیدار همراهی می‌کردند. طبق اعلام پسر ترامپ، در این دیدار، ناتالیا ولسنتسکایا، وکیل روسی، مدعی شده اطلاعاتی در اختیار دارد مبنی بر اینکه افرادی مرتبط با روسیه به کمیته ملی حزب دموکرات کمک مالی و از خانم کلینتون حمایت می‌کنند. البته دیگر حاضران در این دیدار یعنی جرد کوشنر و پل مانفورت تاکنون واکنشی به این مسئله نشان نداده‌اند. شرم‌ن طرح خود را یک روز بعد از آن ارائه کرد که پسر ترامپ، دیدار خود با وکیل روسی را در دوران فعالیت انتخاباتی پدرش تأیید کرد. آقای شرم‌ن در بیانیه خود، این دیدار را نشانه اشتیاق کمین ترامپ برای کمک‌گرفتن از روس‌ها عنوان کرده است. هرچند شاید این دیدار تأثیر چندانی بر مسئله استیضاح ترامپ نداشته باشد اما به نظر حداقل عزم کنگره را برای تشدید تحریم‌ها علیه روسیه جزم کرده است.

مسیر سنگلاخ استیضاح

برد شرم‌ن بر این باور است که دونالد ترامپ با اخراج جیمز کومی در بحبوحه رسیدگی به پرونده دخالت احتمالی روس‌ها در انتخابات آمریکا، مانع اجرای عدالت شده است. او در بیانیه‌ای که به همین مناسبت منتشر کرده، عنوان کرده است که چنین رفتاری می‌تواند توجیهی برای استیضاح، محاکمه و کنارگفتن او از قدرت باشد. قانون اساسی آمریکا، در مواردی مانند «خیانت، رشوه یا دیگر جرائم عالی و تخطی از قوانین» اجازه استیضاح رئیس‌جمهور را می‌دهد. البته طرح استیضاح رئیس‌جمهور مسیر سنگلاخی است که گذشتن از آن گفش آهنین می‌طلبد. ابتدا طرح باید به تأیید اکثریت مجلس نمایندگان آمریکا برسد. در صورت به دست‌آوردن رأی اکثریت نمایندگان مجلس، طرح استیضاح به سنا ارائه می‌شود. از اینجا به بعد، روند استیضاح در قالب محاکمه پیش می‌رود و طرفین می‌توانند شاهدانی را با هدف اثبات ادعای خود احضار کنند. بعد از پایان دادرسی، سنا وارد شور می‌شود. محکومیت رئیس‌جمهور نیازمند رأی دو سوم اعضای سنا است. با این اوصاف شرم‌ن به نظر کار می سخت در پیش دارد زیرا از یک سو، در حال حاضر اکثریت سنا را جمهوری‌خواهان در دست دارند و از دیگر سو، آقای شرم‌ن تا این لحظه حتی توانسته در میان هم‌حزبی‌های خود نیز حمایت قابل قبولی را جلب کند؛ به‌طوری‌که مایکل کاپوتو در نشست حزب دموکرات‌های مجلس، ضمن مخالفت با طرح استیضاح، شرم‌ن را فردی خودخواه خوانده است.

ترامپ و مرکل میهمان ویژه روز ملی فرانسه

بر مزار ناپلئون بناپارت

توافق نخست او و ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه، درباره آتش‌بس در جنوب سوریه هستند. او در ادامه افزود: ایالات متحده و متحدانش، تعهدشان را برای شکست‌دادن توریسم تقویت کرده‌اند. درعین‌حال، ما به پیشرفت‌های درخورتوجهی در این زمینه دست یافته‌ایم. اوایل هفته جاری با حمایت قوی ایالات متحده و ائتلاف جهانی، نیروهای عراقی توانستند شهر موصل را از کنترل داعش آزاد کنند. حالا ما باید با دولت عراق و شرکا و متحدان‌مان همکاری کنیم تا دستاوردهایمان را تحکیم کنیم. برای حصول اطمینان از این مسئله که برخلاف دفعه گذشته، پیروزی، پیروزی پروزه باشد.

نشست مشترک آلمان و فرانسه

امانوئل مکرون پیش از استقبال از ترامپ، با آنکلا مرکل، صدراعظم آلمان، دیدار و گفت‌وگو کرده بود. این دو در یک نشست مشترک کانیه در کاخ الیزه حضور یافتند که هدفش تأکید بر همکاری میان دو

نانسی پلوسی، رهبر اقلیت مجلس نیز اعلام کرده است تریج می‌دهد به جای پرداختن به بحث استیضاح، اجازه دهد تا نتیجه تحقیقات مشخص شود. دیگر رهبران حزب دموکرات نیز خود را از تلاش برای استیضاح ترامپ کنار کشیده‌اند زیرا باور دارند چنین اقداماتی فقط آتش هواداران ترامپ را تندتر می‌کند. علاوه بر این، تا کنون فقط یک نماینده دموکرات دیگر به نام آل گرین، نماینده تگزاس، به طور علنی از روند استیضاح حمایت کرده است. البته خود شرم‌ن نیز اعلام کرده انتظار ندارد استیضاح فوراً به جریان بیفتد بلکه در عوض امیدوار است این طرح به تغییر رویه قوه مجریه منجر شود. از نظر او در صورت تداوم رفتارهای حساب‌نشده ترامپ، جمهوری‌خواهان نیز به طرح او خواهند پیوست.

رؤسای جمهوری که استیضاح شدند

در تاریخ ایالات متحده، فقط دو رئیس‌جمهور استیضاح شده‌اند که هیچ کدام نیز مجرم شناخته نشدند. از این میان، یک نفر بیشتر در خاطره‌ها مانده است. بیل کلینتون، چهل و دومین رئیس‌جمهور ایالت متحده که در سال ۱۹۹۸ به خاطر روابط نامشروعش با مونیکا لونسکی، استیضاح شد. کلینتون به‌دلیل شهادت دروغ و ارائه اطلاعات غلط به دادگاه عالی درباره ماهیت رابطه‌اش با لونسکی و همچنین مجبورکردن افراد به دروغ‌گویی در این موضوع، به مانع‌تراشی در مسیر اجرای عدالت متهم شده بود. این در حالی است که اولین رئیس‌جمهور استیضاح‌شده آمریکا به بیش از صد سال قبل از آن برمی‌گردد، یعنی به سال ۱۸۶۸ زمانی که مجلس نمایندگان ادوارد جانسون، هفدهمین رئیس‌جمهور آمریکا را به‌دلیل عزل یکی از اعضای کانیه، بدون مجوز سنا استیضاح کرد. هرچند کلینتون و جانسون به‌عنوان تنها رؤسای جمهوری استیضاح‌شده تاریخ آمریکا را به‌دلیل عزل یکی از اعضای کانیه، بدون مجوز سنا استیضاح کرد. هرچند کلینتون و جانسون در دوران ریاست‌جمهوری جورج دبلیو بوش نیز کمیته قضائی مجلس نمایندگان در سال ۲۰۰۸ میلادی، طرحی را با محوریت جنگ عراق، نقض قوانین حقوق بشر و استفاده از شکنجه برای استیضاح رئیس‌جمهور سنا را مطرح کردند، شناخته‌شده‌ترین آنها، رچارد نیکسون است که در سال ۱۹۷۴ پیش از آنکه به‌دلیل رسوایی واترگیت استیضاح و محکوم شود، استعفا داد. در دوران ریاست‌جمهوری جورج دبلیو بوش نیز کمیته قضائی مجلس نمایندگان در سال ۲۰۰۸ میلادی، طرحی را با محوریت جنگ عراق، نقض قوانین حقوق بشر و استفاده از شکنجه برای استیضاح رئیس‌جمهور سنا را مطرح کردند. هرچند این طرح با ۲۵۱ رأی موافق در برابر ۱۶۶ رأی مخالف، رای آورد، اما از آنجا که از حضور جورج بوش در کاخ سفید کمتر از یک سال باقی مانده بود، اقدام بیشتری صورت نگرفت و این طرح برای همیشه مسکوت ماند.

لیو شیائوبو، فعال سیاسی چینی، درگذشت

پایان «بند»

کرامتش، بلکه روح کشته‌شدگان این رخداد را هم فروخته است. پس از سال ۱۹۸۹ بسیاری از چهره‌های سیاسی چین یا به خارج از کشور مهاجرت کردند یا صدایشان خاموش شد اما او می‌گفت سکوت، خیانت دوم است. او پس از سال‌ها عذاب وجدان جایزه صلح نوبلش را به شهیدان میدان تیان‌آن‌من تقدیم کرد. سرکوب، بازداشت، حصر خانگی و نظارت سفت‌وسخت همواره بر زندگی او سایه افکنده بود. وقتی از او می‌پرسیدند با وجود این همه هزینه چرا به تلاش‌هایش ادامه می‌دهد، می‌گفت او به دنبال تغییراتی برای همه است. سال ۱۹۹۶ در اردوگاه کار بود که با لیو شیبا، شاعر چینی، ازدواج کرد کسی که در طول این سال‌ها بارها خواستار آزادی شریک زندگی‌اش شد اما در نهایت خود او نیز تحت حصر خانگی قرار گرفت و امکان ارتباط او با فعالان و رسانه‌های طرفدار دموکراسی هم محدود شد. مأموران امنیتی چین لیو هیو، برادر شیابائو، را هم دستگیر و در سال ۲۰۱۳ به ۱۱ سال حبس محکوم کردند. نزدیکان لیو شیبا گفته‌اند که اولویت فعالان حقوق بشر درحال حاضر باید تلاش برای آزادی او و برادرش باشد. به گفته مقامات

بیمارستان، در آخرین ساعات زندگی لیو شیائوبو، همسرش و چند نفر از خویشاوندانش در کنارش بودند.

مرگ لیو شیائوبو موجی از انتقادها را نسبت به حکومت چین به‌دنبال داشت. از رهبران کشورهای جهان گرفته تا فعالان اجتماعی و سیاسی همه‌وهمه به مرگ او واکنش نشان داده و کوتاهی‌ها و رفتار غیردموکراتیک دولت چین را محکوم کردند. کمیته صلح نوبل و مقامات و دولت‌ها در چند کشور غربی ازجمله فرانسه، بریتانیا، آلمان و آمریکا در میان کسانی بودند که نسبت به مرگ این فعال حقوق بشر واکنش نشان دادند. دولت چین هم در پاسخ به این انتقادها، از جامعه جهانی خواست که در امور داخلی چین دخالت نکنند. در این میان و تنها جندی پس از مرگ یکی از معروف‌ترین زندانیان سیاسی جهان در چین، دونالد ترامپ رئیس‌جمهوری ایالات متحده، در پاریس در پاسخ به سؤال یک خبرنگار چینی، رئیس‌جمهوری چین را فردی معرکه و رهبری فوق‌العاده خواند و از مرگ لیو شیائوبو هیچ سخنی به‌عیان نیاورد. در پی این اظهارات فعالان حقوق بشر از دونالد ترامپ انتقاد کردند. اما رکس تیلرسون، وزیر امور خارجه آمریکا، مرگ لیو را ازدست‌دادن مردی خواند که زندگی‌اش را به بهبود کشورش و بشریت و پیگیری عدالت و آزادی اختصاص داده بود. پزشکان در آغاز سال ۲۰۱۷ تشخیص دادند که لیو شیابائو مبتلا به سرطان کبد است و او را به بیمارستانی منتقل کردند. کشورهای غربی مانند آمریکا و آلمان از چین خواستند اجازه دهد لیو برای معالجه به خارج سفر کند اما چین این درخواست را رد کرد و فقط دو روز پیش از مرگ او با ورود پزشکان و متخصصان خارجی به این شرکت در درمان او موافقت کرد، هرچند مقامات چینی تکذیب کرده‌اند که او از بهترین روش‌های درمانی برخوردار است. درنهایت لیو شیابائو در ۱۳ جولای ۲۰۱۷ از دنیا رفت.

نگاه

رفراندوم ترکیه: ترازدی دموکراسی ترکی

سیاوش رزمند

پاریس: ژانویه(سه‌ماه‌پیش از رفراندوم)

پاریس شاید در اولین نگاه مرتبط‌ترین شهر برای بررسی رفراندوم قانون اساسی در ترکیه نباشد، اما در هر صورت یک روایت از ترکیه معاصر و مفاهیمی همچون غربت، کودتا، مسئله کُردی و اعتراض ناخواسته راهش را به این توریستی‌ترین شهر جهان و قبرستان تاریخی «برلاشز»اش ختم می‌کند. «آیتن» که در ۱۱ ژانویه زیر باران ریز پاریس لایه‌ای قه‌ریا می‌گشت، در آن لحظه نقشی را در کودتای نافرجام تابستان گذشته با رفراندوم بهار بازی نمی‌کرد، هرچند می‌توان تصور کرد که به هر صورت در اعتراضات پارک گری با حرکت‌های اعتراضی‌ای که قرار بود پس از اعلام نتایج رفراندوم شکل بگیرد شرکت کند. در استانبول دانشجویان است، اما اصالتا متعلق به شهر کردنشین «باتمن» است. با انگلیسی واضح، ولسی همانند همه ترک‌ها لهجه‌ای غلیظ و خوش‌آهنگ درباره رنشان‌نی یکی از قه‌ریا سؤال می‌کند و هنگامی که می‌بیند مسئول جوان قبرستان می‌گوید که «خواننده کردتبار اهل ترکیه در این نقطه از مجموعه گرفته قرار است»، گل از گلش می‌شکند. با راهنمایی متصدی، خیابان‌های پرلاشز را طی می‌کند که به دو پسر جوان راه کم‌کرده برمی‌خورد که سر در گوش‌هایشان نقشه را جست‌وجو می‌کنند و خب قاعدتا در چنین شرایطی اهل ترکیه هم هستند. اتفاق کوچک و البته روزمره‌ای در پرلاشز شاید با نگاهی از بیرون چندان راه به درون مسائل امروز ترکیه نبرد، اما گره اصلی در شناخت ترکیه نیز به همین نگاه از بیرون بازمی‌گردد که موجب خوانشی ناقص یا سطحی از تحولات یکی از مهم‌ترین کشورهای جهان در قرن بیست‌ویکم شده است. به پاریس بازگردیم؛ به همان قبرستان تاریخی و مشهور پرلاشز؛ مکانی که خواننده معترض «احمد کایا» و فیلم‌ساز مؤلف «پلماز کونی» در آنجا آرام گرفته‌اند. هر دو از اختناق گریخته بودند که غربت را تاب نیاوردند. فاشیسم، قوم‌گرایی ترکی، سرکوب‌های سیاسی و دولت موازی در دهه‌های ۷۰ تا ۹۰ بخشی از نیمه‌آثار کونی و کایا را شکل داده‌اند، همان‌گونه که امروز بازدید از آرامگاهشان، خواندن ترانه‌ها یا تماشای فیلم‌های هریک از این دو نشان از چهره معترض جوانان ترکی دارد که حتی از راه‌آما کردتبار هم نیستند تا پیام این دو، یعنی آزادی را دریابند.

برلین: فوریه(دوماه‌پیش از رفراندوم)

برخلاف فرانسه اما باید آلمان یا به عبارت بهتر ترک‌های آلمان را (در کنار اتریش، هلند و بلژیک) بازگیران اصلی رفراندوم اخیر دانست؛ با جمعیتی حدود چهار میلیون نفر که پنج درصد از کل جمعیت آلمان را تشکیل می‌دهند و در کنار سه کشور دیگر می‌تواند به پنج میلیون بالغ شود (که سه میلیون نفر واجد شرایط رأی‌دادن بودند) که نشان‌دهنده فاکتور مهم ترک‌های آلمان در بازی سیاسی ترکیه است، اما ابتدا باید بدانیم دقیقاً منظورمان از ترک‌های آلمان چیست؟ برلین نه‌تنها پایتخت و پرجمعیت‌ترین شهر آلمان است که آهن‌ربایی بی‌نظیر برای جاذب جوانان هنرمند و روشنفکر نه‌فقط از خاورمیانه و دیگر کشورهای اروپایی که حتی شهری بخشنده و پیر از فرصت برای یک دختر جامعه‌شناس ایرانی-آمریکایی جوان است که از فراز اسکندربلاتر بتواند برجنب‌وجوش‌ترین شهرهای اروپا را نظاره کند، اما در همین روزادرتین و تجربه‌گراترین شهر اروپا هم اگر گذر کسی به خانه یکی از ترک‌نباران (خواه جوان، میان‌سال و…) بیفتد، از فضای سنتی حاکم بر خانه‌ای که در آن هرروز پیلاو پخته می‌شود، شبکه‌های ترکی تماشا می‌شود، آهه‌هایی از کلام خدا و ذکرهایی به عربی و ترکی به دیوار آویخته شده و مخته‌های ترکی جایگزین صندلی‌های مدرن شده‌اند به تعجب می‌افتد. جامعه ترک‌تباران آلمان به‌شدت سنت‌گرا و متمدن مذهبی با ریشه‌های بسته خانوادگی هستند که حداقل امروز در شهرهای بزرگ ترکیه کمتر دیده می‌شوند. مهاجران اقتصادی که اینک در نسل‌های دوم و سومشان بدل به بخشی انکارناپذیر از جامعه آلمان (همین‌طور در دیگر کشورهای اروپا) شده‌اند، در واقعیت کمترین درهم‌تیدگی را با کشور میزبان‌شان دارند و ازاین‌روست که حتی بیش از شهروندان داخل جمهوری ترکیه دل در گرو اردوغان و ناسیونالیسم سترگ‌ای حزب عدالت و توسعه دارند. ترک‌های اروپا بیش از هر هویتی، تجسمی عینی از «ملت اردوغان» هستند و نقششان در رفراندوم ترکیه جدای از «آری» میلیون‌شان هنگامی مشخص می‌شود که درگیری‌های اخیر مقامات ترک با هلند و آلمان را می‌بینیم. فاشیست‌خوانند کشورهای

که مهاجران ترک بعد از سال‌ها اقامت جذب آنها نشده‌اند و سرمایه‌گذارانی روی عواطف ملی‌گرایانه و محافظه‌کارانه این بافت جمعیتی‌شان تأکید کرده برای همیشه از پیوستن به اتحادیه اروپایی بازدارد، اما هوادارانی پرشور را برای آقای رئیس و پدر دوم ترک‌ها رقم خواهد زد.

استانبول: آوریل (یک هفته‌پیش از رفراندوم)

استانبول شاید دیگر استانبول نباشد، در تمام خیابان‌هایی که بیش‌ازاین توریستی بود، حتی یک توریست اروپایی به چشم نمی‌خورد. در عوض این اعراب هستند که تمام خیابان استقلال و خیابان‌های منتهی به میدان تقسیم را اشغال کرده‌اند و حتی گوی رقابت را از توریست‌های پرشمار ایرانی روده‌اند.

ادامه در صفحه ۱۱